

Modřín opadavý

Larix decidua Mill.

Stupeň ohrožení: C5a

POPIS

Strom dosahující výšky až 50 m, s přímým kmenem, na bázi někdy šavlovitě prohnutým, s vysoko nasazenou, kuželovitou korunou. Dožívá se i 500 let. Větvení je v mládí nepravidelně přeslenité a koruna štíhlá, kuželovitá, ve stáří široká. Kořenový systém je všestranně rozvinutý, srdčitý, dobře zakotvený v půdě, nepodléhá vývratům. Modřín si uchovává spící pupeny i na silnějším kmeni. Letorosty má žlutavé, lysé. Jehlice jsou na letorostech rozmístěny jednotlivě ve šroubovici, na krátkých výhoncích jsou směřnány do svazečků ve větším počtu. Jsou 1-4 cm dlouhé, tupé, měkké, opadávají každoročně a zbarvují se na podzim žlutě. Modřín začíná plodit už v nízkém věku. Velikost šišek podle ekotypů dosti kolísá. Šišky po dozrání několik let vytrvávají na větvích. Semena okřídlená.

EKOLOGICKÉ NÁROKY

Modřín je dřevina světlomilná, značně trpící zastíněním. Jesenický modřín (*L. d.* subsp. *sudetica*) se vyskytuje častěji ve směsi s jinými dřevinami, snáší slabé zastínění. Modřín má střední nároky na vláhu jak v půdě, tak v ovzduší. Nevyhovují mu vysychavé půdy a vyhýbá se oblastem s nižšími srážkami. Roste nejčastěji na čerstvých, hlubokých, zvětralých půdách, ale také na mělčích půdách suťových svahů, dává přednost živnějším půdám. Spolu s borovicí jako pionýrská dřevina roste na skalkách a sutích, kde je přirozená konkurence jiných dřevin silně omezena. Modřín je dřevinou kontinentálního klimatu. Je středně citlivý na znečištěné ovzduší.

ROZŠÍŘENÍ

Modřín je rozšířen v Alpách a Karpatech, kde je vysloveně horskou dřevinou často tvořící hranici lesa, ostrůvkovitě v Polsku a jesenickém předhůří, kde je vázán na reliktní stanoviště. Dnes nelze původní rozšíření v ČR přesně rekonstruovat. Pravděpodobně jen fyl. okres 75 Jesenické podhůří a snad i 98 Nízký Jeseník. Těžištěm jeho rozšíření je přibližně okolí Bruntálu, na skalnatém a suťovém čedičovém podkladu osamělých sopečných kup. Lokality v širším okolí, na sever po Zlaté hory, na jih po Moravský Beroun, na západ k Libině a na východ po Opavu, nejsou co do původnosti zcela jisté. Výškové rozpětí se pohybuje v rozmezí 350-750 m.

Rozšíření uvedené v mapě, vertikální rozšíření a tabulka s výskytem v LVS je platná pro směs subspecií pěstovaných nyní v ČR.

PŘÍČINY OHROŽENÍ

Neznámý přesný areál rozšíření. Lesnické hospodaření a těžby. Eroze genofundu vysazováním dalších subspecií, zejména z Alp a Karpat - přelet pylu na velké vzdálenosti a z toho plynoucí hybridizace.

SEZNAM LITERATURY

DOMIN, K., 1930. *Studie o proměnlivosti modřínu v Evropě*. In: Sborník výzkum. Ústav. Zeměd. RČS 65, Praha.

HRUBÝ K., 1933. *Rozdíly československých modřínů*. Věstník Král. Čes. Spol. nauk, cl. Math-natur., 12: 1–17.

HRUBÝ K., GOTTHARD V. J. 1934. *Biometrika šišek a jehlic *Larix decidua* Mill., *L. sudetica* Dom. a *L. polonica* Racib.* Rozpravy Čes. Akad. Věd Um. 44/19: 1–23.

SKALICKÁ A., SKALICKÝ V., 1988. *Pinaceae*. In: Květena České socialistické republiky, vol. 1, HEJNÝ, S., SLAVÍK, B. (eds), Academia, Praha.

SVOBODA P., 1939. *Příspěvek k systematickému a lesnickému hodnocení modřínu, zejména karpatského*. Preslia 16–17:50–66.

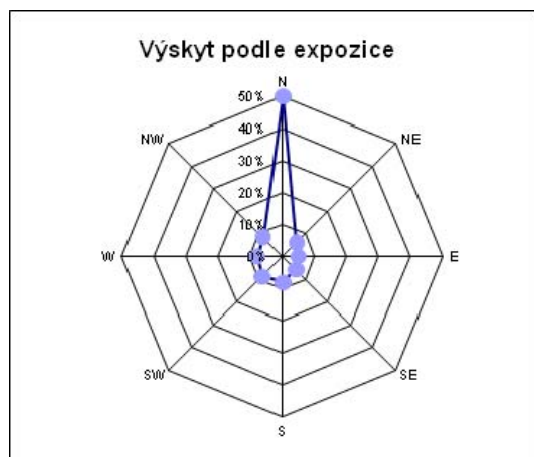
ŠIMAN K., 1943. *Přirozené rozšíření a proměnlivost modřínu obecného – *Larix decidua* Mill.* Sbor. Čes. Akad. Zeměd. 18:79–98.

ŠINDELÁŘ J., 1967. *Poznámky k taxonomii a chorologii druhu *Larix decidua* Mill.* Preslia 39: 394–402.

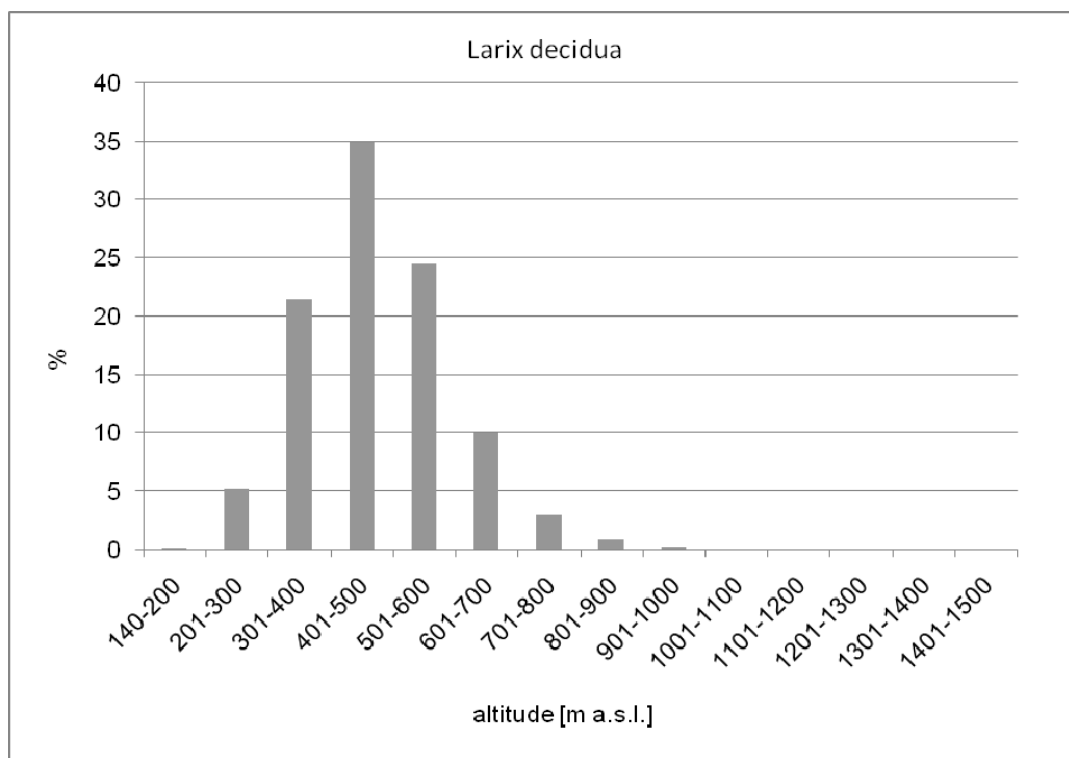
ŠINDELÁŘ J., 1973. *Některé další poznatky o geografické proměnlivosti modřínu evropského *Larix decidua* Mill.* Čas. Slez. Muz. Ser. C (dendrol.) 1:17–24.

ÚRADNÍČEK L., MADĚRA P., TICHÁ S., KOBLÍŽEK J., 2010. *Woody plants of the Czech Republic*. Lesnická práce, Kostelec nad Černými lesy, pp. 368.

VIDAKOVIČ M., FRANJIČ J., 2004. *Golosemenjače*. Šumarsk ifakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb.

Výskyt podle nadmořské výšky

Výskyt podle SLT

	extreme			acid				trophic						humus enriched			water enriched			gleying			wet		turf
	X	Z	Y	M	K	N	I	S	F	C	B	W	H	D	A	J	L	U	V	O	P	Q	T	G	R
9																									
8					1																				
7		1			2			1												1	2			5	2
6		8	11	26	145	23	14	80	6		11		2		3	2			17	19	35	9	5	16	4
5		6	18	106	583	63	86	401	42	13	165		40	42	60	22		9	31	78	77	7	2	26	
4		3	8	26	426	77	63	724	37	77	516	5	136	98	110				27	173	147	43		17	1
3		7	16	67	526	51	269	590	15	85	344	18	459	195	100	36	3	18	19	125	65	1			
2	9	25		24	122	6	134	98		134	89	4	229	59	36		6		11	32	33	11		1	
1	15	11		12	19		2	12		25	9		11	15	2	4	12		1	8	5	3			
0		8		31	84	8				17										6	16	9	4	13	

